

Тазкия 181-дарс. Бахиллик ўз молини ман қилишдир

ТАЗКИЯ
181-ДАРС

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф роҳимахуллоҳнинг «Тасаввуф ҳақида тасаввур», «Рухий тарбия» 1-2-3-жузи ва «Хислатли ҳикматлар шарҳи» 1-2-3-4-5-жузи китоблари асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

19:00 / 18.04.2022 3198

Ҳар бир мўмин-мусулмон банда эҳтиёт бўлиши лозим бўлган қалб хасталикларидан яна бири бахилликдир.

«Бахиллик» луғатда карамлилик ва сахийликнинг зиддидир.

Уламолар истилоҳида бахиллик бир неча хил таъриф қилинган бўлиб, улар бир-бирларини тўлдириб келади.

Журжоний дейди: «Бахиллик ўз молини ман қилишдир».

Яна: «Ҳожат тушганда ўзидан устун кўришни тарк қилиш бахиллик ҳисобланади», деган.

Ибн Ҳажар: «Бахиллик сақлаб турилган нарсадан талаб қилинганда ман қилишдир», деган.

Шариат истилоҳида «бахиллик» бериш лозим бўлган нафақани қилмасликдир.

Бахиллик энг ёмон хулқлардан бири ҳисобланади.

Бахилликнинг даражаси иккитадир.

1. Ўзида бор нарсага бахиллик қилиш.

2. Ўзгада бор нарсага бахиллик қилиш.

Бу энг ёмонидир. Уни Нисо сурасидаги «Улар бахиллик қиладиган ва одамларни бахилликка буюрадиганлардир», деган оятдан билиб олса ҳам бўлади.

Уламоларнинг таъкидлашларича, бахилликнинг энг ёмони кишининг ўзига ўзи бахиллик қилишидир. Мумсиклик қилиб, молини ўзига сарфламай туриб, бемор бўлиб қолган бахиллар қанча! Улар даволанишга пул сарфлашда ҳам бахиллик қиладилар.

Аллоҳ таоло Оли Имрон сурасида марҳамат қилади:

مَّا لَكُمْ لِرِشْوَةٍ لَّابٍ مُّهِلَ أَرْيَخَ وَّهْوَلَ ضَفَّ نَمَّ لَلْأُمَّاتِ آمَبَ نَوْلِحَبَّيَ نِي دَلَّابٍ سَحَيَّ آلَوْ
آمَبُ هَلَّالْأَوْضُرَّالْأَوْتِ وَأَمَّسَلَّالْأَوْتِ أَرْيَمَ هَلَّالْوَهْمَ أَيُّقَلِّمَّوَيَّ هَبَّ أَوْلِحَبَّ آمَ نَوْوَقَّوَطَّيَّ سَ
رِي بَخَّ نَوْلَمَّغَتَّ

«Аллоҳ Ўз фазлидан берган нарсага бахиллик қиладиганлар буни ўзларига яхшилик деб ҳисобламасинлар. Аксинча, бу уларга ёмонликдир. Қиёмат куни бахиллик қилган нарсалари ила бўйинлари ўралур. Осмонлару ернинг мероси Аллоҳникидир. Ва Аллоҳ қилаётган амалларингиздан ўта хабардордир» (180-оят).

Ислом дини таълимоти бўйича, инсоннинг қўлидаги мол унга Аллоҳ Ўз фазлидан берган омонатдир. Шунинг учун у мазкур молни унинг ҳақиқий эгаси – Аллоҳнинг розилиги йўлида сарфлаши керак. Аммо бахиллик қилиб, Аллоҳнинг йўлида сарфланмай, тўпланган мол эгасининг кўзига яхши бўлиб кўрингани билан, аслида яхшилик бўлмайдди. Ким бахиллик билан тўплаган молини яхшилик деб ҳисобласа, нотўғри ўйлаган бўлади.

«Аллоҳ Ўз фазлидан берган нарсага бахиллик қиладиганлар буни ўзларига яхшилик деб ҳисобламасинлар. Аксинча, бу уларга ёмонликдир».

Сиртдан қараганда, бахиллик гўё молни муҳофаза қилади. Тарқалиб, йўқ бўлиб кетишидан асрайдди. Лекин мол бу беш кунлик дунёда тўпланади, агар ўлиб кетса, қолади. Қолганда ҳам, бахиллик ила тўплангани учун бало-офат бўлиб қолади.

«Қиёмат куни бахиллик қилган нарсалари ила бўйинлари ўралур».

Бу ўралиш қандай бўлишини ҳадиси шарифдан билиб олишимиз мумкин.

مجلسو هيلع هللاى لص هللا لوسر لاق: لاق ُونَعُ هَلَلِي ضَرَرَةً زِيَرَهُ يَبَأْنَ عِ
نَاتَبِي بَزُهُ لَغَرِقًا أَجْشَهَ مَايُقْلَا مَوِي هَل لَتُمْ هَتَاكَزْ دَوِي مَلَفُ الْاُمُ هَلَلَا هَاتَا نَمُ
انَا كَلَامَا اَنَا: لَوْ قِي مُمْتٌ - هَيْ قِي دِي نَعِي - هَيْ مَزُولِبُ دُخَائِي مُمْتٌ، هَيْ مَايُقْلَا مَوِي هُوَ وَطِي
يَرَاخُ بَلَا هَاوْرَهَيْ اَلْاِيخَا لِي لِزِي لِي لِي لِي لِي: اَلْتَمُّ ثُ. «كُزْنَكَ»

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам:

«Аллоҳ кимга мол берса-ю, у закотини бермаса, қиёмат куни мол унга икки холли улкан илон бўлиб кўринади ва бўйнига ўралади. Сўнгра икки чаккасидан тишлаб туриб: «Мен молингман, мен сен тўплаган хазинангман», дейди», дедилар. Кейин «Аллоҳ Ўз фазлидан берган нарсага бахиллик қиладиганлар буни ўзларига яхшилик деб ҳисобламасинлар», оятини охиригача ўқидилар».

Бухорий ривоят қилган.

Ибн Жарир раҳматуллоҳи алайҳи ривоят қилган бошқа бир ҳадисда Пайғамбаримиз соллalloҳу алайҳи васаллам:

«Бир киши ўз қариндошига келиб, Аллоҳ унга берган фазлдан беришини сўраса, у бахиллик қилиб бермаса, албатта, жаҳаннамдан катта илон чиқиб, тили билан ялаб-ялаб, бўйнига ўралур», деганлар.

Ҳа, инсон қанча яшамасин, қанча мол тўпламасин, барибир бир кун келиб ўлади ва мол-мулкини тарк этади.

«Осмонлару ернинг мероси Аллоҳникидир».

Ҳамма-ҳаммаси Аллоҳга қолади. Ҳеч бир инсон дунёга устун бўлмайди.

«Ва Аллоҳ қиладиган амалларингиздан ўта хабардордир».

Кимнинг бахил, кимнинг бахил эмаслигини жуда ҳам яхши билиб туради.

«Рухий тарбия» китоби асосида тайёрланди